

Хенри Райдър Хагард

НАРОДЪТ НА МЪГЛАТА

София, 2022

Преводът е направен по изданието
H. Rider Haggard
THE PEOPLE OF THE MIST

© Издателство „Изток-Запад“, 2022

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

Илюстрации: Артър Леърд (1857–1917)

© Боряна Даракчиева, превод, 2022

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2022

ISBN 978-619-01-0994-5

Х. РАЙДЪР ХАГАРД

НАРОДЪТ
НА
МЪГЛАТА

Превод от английски
Боряна Даракчиева

– СЪДЪРЖАНИЕ –

Посвещение	7
Глава 1. Греховете на бащите ще застигнат децата	9
Глава 2. Клетвата	18
Глава 3. След седем години	27
Глава 4. Последното бдение	34
Глава 5. Отър дава съвет	42
Глава 6. Историята на Соа	50
Глава 7. Ленард се заклева в кръвта на Ака	57
Глава 8. Началото	64
Глава 9. Гнездото на Жълтия дявол	73
Глава 10. Ленард крои план	81
Глава 11. Героят Отър	89
Глава 12. Търгът	99
Глава 13. Среднощна венчавка	109
Глава 14. Отмъщение	120
Глава 15. Разочарование	129
Глава 16. Недоразумения	141
Глава 17. Смъртта на Мавум	150
Глава 18. Соа си показва зъбите	161
Глава 19. Краят на пътуването	170
Глава 20. Завръщането на Ака	178
Глава 21. Глупостта на Отър	185
Глава 22. Храмът на Джал	197

Глава 23. Как Хуана победи Нам	207
Глава 24. Олфан разказва за рубините.....	215
Глава 25. Жертвоприношения по нов ред.....	225
Глава 26. Последните мъже от селището	233
Глава 27. Баща и дъщеря	242
Глава 28. Хуана търси изход.....	252
Глава 29. Съдът над боговете	260
Глава 30. Изкуплението на Франциско	268
Глава 31. Бялата зора	278
Глава 32. Как Отър се бори с Обитателя на водите.....	287
Глава 33. В капан.....	296
Глава 34. Последният спор на Нам.....	305
Глава 35. Да бъдеш благороден или да не бъдеш	313
Глава 36. Завръщането на Отър.....	323
Глава 37. „Аз съм възнаграден, кралице“	331
Глава 38. Триумфът на Нам	339
Глава 39. Преминаването на моста.....	348
Глава 40. Сбогуването на Отър.....	358
Епилог. Краят на приключението	369
Бележка от автора	379

– ПОСВЕЩЕНИЕ –

Посвеждавам този продукт на „първично и първобитно въображение“, този разказ за дръзко и опасно приключение, на моите внуци, с надеждата, че ще открият в него приятно забавление.

Дичингам, 1894 г.

— ГЛАВА 1 —

Греховете на бащите ще застигнат децата

Януарският следобед преля в нощ, въздухът беше студен и неподвижен, така неподвижен, че нито една вейка по голите букове не помръдваше; по тревата на моравите имаше тънък бял слой – нещо средно между слана и сняг; елите се издигаха черни на фона на стоманеното небе и над най-високите беше увиснала една звезда. Покрай тези ели минаваше път и в тази вечер, с която започва нашата история, на него стоеше млад мъж, който се оглеждаше несигурно.

Вдясно от него бяха величавите железни, изковани във фантастични форми порти с каменни колони, които бяха увенчани с грифони от черен мрамор, прегърнали гербове и флагове с мотото: „Per ardua ad astra.“* Зад тези порти започваше широка алея за карети, опасана от двойни редици дъбове, каквито само Англия може да създаде заради подходящата си почва и грижите на хората в продължение на три или четири века.

В началото на тази алея, вероятно на половин миля от пътя, макар да изглеждаше по-близо, защото се издигаше на възвишение, имаше имение, което в обявленията на търговете бяха описали като „аристократично“. Общият му облик беше елизабетински, но някога някой забравен вече Аутрам го беше преустроил. И все пак голяма част от тъканта му беше много по-древна от Тюдорите и се говореше, че е още от времето на крал Джон. Тъй като ние не сме аукционери, не е нужно да описваме красотите му; всъщност аукционерите

* Чрез усилия към звездите (лат.). [Всички бележки под линия, без изрично упоменатите, са на преводача.]

наскоро бяха пуснали в ход своето дар слово по отношение на прелестите му, защото за първи път от шест века домът „Аутрам Хол“ беше обявен на търг.

Достатъчно е да кажем, че, подобно на дъбовете покрай алеята, „Аутрам“ беше къща, каквато може да се види само в Англия; не просто тухли и хоросан, а нещо, което се е сдобило със собствен живот и индивидуалност. Или, ако това е твърде прекалено и поетично, поне можем да кажем, че този достолепен дом носеше отпечатъка и следите от живота и характера на хора от много поколения, свързани по кръв и по дух.

Младежът на пътя се вира дълго в имението, което му се мръщеше от билото на хълма. Изражението му говореше за агония, която един млад човек би изпитал при голяма и необратима загуба. Лицето му беше красиво, но сега чарът на младостта беше избледнял. Мургаво и силно лице, което вероятно с годините щеше да стане строго. Младежът беше атлетичен и макар да не бе много висок, изглеждаше силен и имаше осанката на джентълмен, който не вярва, че древната кръв може да компенсира всички съвременни недостатъци на ума и възпитанието. Такъв беше Ленард Аутрам на двайсет и три години.

Докато той се колебаеше на пътя и явно не можеше да се реши да влезе през железните порти, по алеята започнаха да идват двуколки и карети.

– Изглежда, търгът е приключил – промърмори Ленард. – Е, важното е, че се свърши, като при смъртта.

Обърна се да си тръгне, но чу хрущене на колела и отстъпи в сянката на една от колоните на портата, за да не го познаят хората в каретата. Тя се приближи и точно когато стигна до портата, нещо се откачи от хамута и лакеят слезе от капрата, за да го оправи. Ленард виждаше хората вътре – съпругата и дъщерята на съседния земевладелец, и дочу разговора им. Познаваше ги добре; всъщност младата дама беше една от любимите му партньорки по баловете.

– Колко евтино беше всичко, Айда! Представи си само, купихме онзи стар дъбов бюфет за десет паунда, и то с герба на Аутрам! Той е ценен като исторически документ и със си-

гурност струва поне петдесет паунда. Ще продам нашия и ще го сложа в трапезарията. Мечтая си за този бюфет от години.

Дъщерята въздъхна и отговори малко рязко:

– Толкова ми е жал за семейство Аутрам, че не ме е грижа за бюфета, дори да си го взела за два пенса. Какъв ужасен удар! Само като си помисля, че това старо имение ще бъде купено от евреин! Том и Ленард са напълно разорени, не им е останала и пукната пара. Едва не се разплаках, когато видях как онзи човек продаваше пушките на Ленард.

– Да, наистина много тъжно – отвърна разсеяно майка ѝ. – Но какво значение има, че е евреин? Има титла и казват, че е страшно богат. Сигурно в „Аутрам“ скоро ще се случат много неща. Между другото, скъпа Айда, би ли се отървала от навика да наричаш младите мъже с малките им имена – не че има значение за тези двамата, защото няма да ги видим отново.

– Аз се надявам да ги видим – каза непокорно Айда, – и тогава ще ги наричам на малко име както винаги. Преди да се разорят, ти не възразяваше, а аз ги *обичам* и двамата! Защо ме доведе на този ужасен търг? Знаеш, че не исках да идвам. Сега ще се измъчвам цяла седмица... – И каретата отмина.

Ленард се появи от сенките на портата и прекоси бързо пътя. Спря от другата страна, погледна след отдалечаващата се карета и каза:

– Бог да те благослови за доброто сърце, Айда Хадърли. Желая ти късмет!

Стотина ярда надолу по пътя имаше друга порта, която не беше така внушителна като портата на „Аутрам Хол“. Ленард мина през нея и стигна до вратата на четвъртитя къща от червени тухли, непретенциозна и уютна. Това беше домът на свещеника, в който понастоящем живееше преподобният и почитаем Джеймс Бийч. Той бе получил къщата като подарък преди много години от бащата на Ленард – негов стар приятел от колежа.

Ленард дръпна въженцето и когато чу далечния звън в къщата, се запита със страх как ли ще го посрещнат тук. Досега посрещането винаги бе така сърдечно, че никога не бе очаквал друго, но обстоятелствата се бяха променили. Той вече не беше по-малкият син на

сър Томас Аутрам от „Аутрам Хол“. Той беше просяк, изгнаник, скиталец, син на разорен измамник и самоубиец. Равнодушните думи на жената от каретата му помогнаха да види онова, което не беше видял досега. Спомни си една поговорка, която често беше чувал, но едва сега разбра напълно: „Приятел в нужда се познава.“ Спомни си и една сентенция, която често споменавах в църквата и чийто произход я правеше несъмнено вярна: „Защото всекиму, който има, ще се даде и преумножи, а от оногова, който няма, ще се отнеме и това, що има.“*

Макар и вече просяк, Ленард още имаше нещо, което можеше да му бъде отнето, и то беше най-голямото богатство, което providението може да даде на един млад мъж – любовта на жената, която обича. Преподобният и почитаем Джеймс Бийч бе благословен с дъщеря на име Джейн. Тя се славеше като най-красивото и най-мило момиче в областта. Той тъмен, а тя светла, израснали заедно от деца, Ленард и Джейн, както може да се очаква по силата на природните закони, изпитваха все по-голямо привличане един към друг още откакто станаха достатъчно големи, за да разбират какво е бракът. Това взаимно привличане доведе до сблъсък на характерите, който също не беше лишен от чар; или да го кажем направо: Ленард предложи брак на Джейн и тя прие поруменяла, със сълзи и целувки.

Това беше обикновена любовна история, но като всичко, свързано с младостта и любовта, не бе лишена от красота. Красотата на първата любов. Кой не пази спомена за първата си любов, за първия си стих? Как изглеждат те след двайсет години!

Сега вратата на къщата се отвори и Ленард влезе. И в този миг му хрумна, че не знае точно защо е дошъл. Всъщност знаеше – за да види Джейн и да се разбере с баща ѝ. Трябва да кажем, че годежът му с младата дама не беше оповестен официално. Нейните родители искаха да го направят, защото, макар да беше по-малкият син, Ленард щеше да наследи богатството на майка си, което възлизаше на петдесет хиляди паунда. Освен това съдбата бе отредила на по-големия му брат Томас

* Мат. 25:29.

деликатно здраве. Но сър Томас Аутрам, техният баща, беше амбициозен човек, който искаше да ожени синовете си добре, а този брак не беше много успешен от гледна точка на семейния адвокат.

Поради това, когато научиха за предложението му за брак, родителите на Джейн решиха да не показват гордостта и радостта си, поне на първо време, докато Ленард не получи своето положение в обществото. И колко често в годините след това те се поздравяваха заради тази си предпазливост. Все пак смятаха Ленард за годеник на дъщеря си, което не беше тайна за никого, освен вероятно за самия сър Томас. Ленард не се опитваше да го крие дори от него, но те рядко се виждаха и отчуждението им бе така голямо, че той не виждаше смисъл да говори с баща си за този така близък до сърцето му въпрос, докато не стане наложително.

Преподобният Джеймс Бийч беше едър, любезен и симпатичен човек. И тази вечер изглеждаше по-едър, по-любезен и по-симпатичен от всякога. Той стоеше пред огъня в салона и държеше голям сребърен бокал с две ръце, сякаш тъкмо е пресушил съдържанието му. Всъщност се вираше в бокала, за да открие знака на дъното му, и разказваше на съпругата и децата си – Джейн имаше брат – за стойността и красотата му. Още щом влезе, Ленард зърна сребърното сияние и осъзна, че този бокал е част от семейното му наследство.

Неговата внезапна и неочаквана поява предизвика най-различни чувства. Пред огъня се бяха събрали четирима души – свещеникът, съпругата му, синът му и дъщеря му. Господин Бийч свали леко бокала и погледна госта си над него така, сякаш бе насочил към гърдите му сребърно дуло. Съпругата му, жизнена дребна жена, се обърна, сякаш движена с конци, и възкликна: „Господи, кой би предположил?“, а синът им, едър млад мъж на възрастта на Ленард и негов приятел от колежа, каза:

– Здравей, стари приятелю, не очаквах да те видя тук днес! – Колкото и естествени да бяха тези думи, те не успяха да накарат госта да се отпусне.

Джейн, висока и красива, със светлокестенява коса, седеше на столче пред огъня и не об-

ръщаше внимание на лекцията на баща си за антични чаши и чинии. Сега обаче се изправи бързо, устните ѝ се разтвориха и красивото ѝ лице поруменя.

Тя тръгна към Ленард и възкликна:

– О, Ленард, скъпи Ленард!

Господин Бийч обърна сребърното дуло към дъщеря си и изстреля един, но много ефикасен куршум.

– Джейн! – каза той с тон, в който се сливаха бащинският укор и приятелското предупреждение.

Тя спря напред крачка, сякаш спомнила си забравен урок. Господин Бийч остави бокала и се приближи към Ленард с подobaваща съчувствена усмивка и протегната ръка.

– Как си, скъпо момче, как си? – попита той. – Не очаквахме...

– Да ме видите тук при тези обстоятелства – довърши горчиво Ленард. – И нямаше да ме видите, но с Том мислехме, че търгът ще продължи само три дни.

– Така е, Ленард. Отначало го обявиха за три дни, но аукционерът не можа да свърши навреме. В такова старо имение като „Аутрам Хол“ има безброй неща. – И той описа широк жест с ръка.

– Да – каза Ленард.

– Хм! – Господин Бийч помълча, после продължи смутено: – Все пак трябва да си доволен, че всички вещи се продадоха. Невинаги става така, невинаги. Понякога, колкото и да са интересни и ценни предметите, които едно семейство притежава, те не могат да се продадат добре на търг. Да, продадоха се доста добре, благодарение най-вече на големите покупки на новия собственик. Този бокал например, който аз купих... хм... е просто спомен за семейството ти и ми струва десет шилинга на унция.

– Нима – отвърна студено Ленард. – Винаги съм мислил, че струва петдесет.

Настъпи мълчание, по време на което останалите едновременно напуснаха стаята. Джейн го направи последна и когато мина покрай Ленард, в очите ѝ имаше сълзи.

– Джейн – каза баща ѝ многозначително, когато тя беше почти до вратата, – нали ще се облечеш навреме за вечеря,

скъпа? Не забравяй, че господин Коен ще идва и искам някой да го посрещне.

Джейн отговори на това със затръшване на вратата. Явно не се радваше особено на очаквания гост.

– Е, Ленард – каза господин Бийч, когато останаха сами. Тонът му трябваше да е съчувствен, но прозвуча ужасно дразнещ в ушите на Ленард. – Тъжна история, много тъжна. Но защо не седнеш?

– Защото никой не ме е поканил – каза Ленард и седна.

– Хм! – продължи господин Бийч. – Между другото, мисля, че господин Коен ти е приятел, нали?

– Познат, не приятел – каза Ленард.

– Мислех, че сте учили в един колеж.

– Да, но не го харесвам.

– Е, това са предразсъдъци, момчето ми, предразсъдъци. Не е голям грях, но трябва да се бориш с него. То си е разбираемо, че няма да ти е приятен човек, който ще притежава „Аутрам“. Ех! Както казах, много е тъжно, но сигурно за теб е голяма утеха мисълта, че когато всичко вече е уредено, ще можете да изплатите дълговете на нещастния ти баща. Мога ли да сторя нещо за теб или за брат ти?

Ленард си мислеше, че каквито и да са прегрешенията на баща му, а те бяха много и големи, едва ли преподобният Джеймс Бийч може да говори за тях, след като всичко, което притежаваше на този свят, бе благодарение на неговата добрина. Не можеше да защити паметта на баща си, тя беше незащитима, но сега трябваше да отстоява себе си.

– Да, господин Бийч – каза той сериозно, – можете много да ми помогнете. Знаете в какво ужасно положение сме с брат ми, без да имаме вина за това: старият ни дом е продаден, лишени сме от цялото си богатство и благородното ни име е опетнено. Сега не ми остана нищо на този свят освен сумата от двеста паунда, която бях спестил от издръжката си. Нямам занаят и дори не мога да завърша образованието си, защото не мога да си позволя таксата за колежа.

– Лошо, да, много лошо – промърмори господин Бийч и потърка брадичката си. – Но какво бих могъл да сторя аз? Сигурно вярваш в провидението, мое-
томче; то никога не изоставя заслужилите.

– Можете – отвърна нервно Ленард – да покажете доверието си в мен, като позволите да обявя публично годежа си с Джейн.

Господин Бийч веднага махна с ръка, сякаш да отблъсне невидима сила.

– Почакайте – продължи Ленард. – Знам, че искам много, но ме изслушайте. Всичко изглежда безнадеждно, но аз имам вяра в себе си. Любовта на дъщеря ви ще ми дава сили и ако знам, че за да я спечеля, трябва да си извоювам позиция в обществото и да съм в състояние да я издържам, със сигурност ще преодоля всички препятствия.

– Не, не мога да слушам повече подобни глупости – прекъсна го гневно господин Бийч. – Ленард, та това е истинско безочие. Разбира се, че всякакви отношения между теб и Джейн трябва да бъдат прекратени. Годеж ли! Не знам за никакъв годеж. Знам само, че имаше някакви детски глупости между вас, но аз не съм ги приемал сериозно.

– Явно сте забравили, сър – каза Ленард, който едва сдържаше гнева си, – че само преди шест месеца с вас проведохме дълъг разговор по този въпрос и решихме да не казваме нищо на баща ми, докато не се дипломирам.

– Повтарям, че това е безочие – отвърна господин Бийч, без да коментира думите му. – Какво? Ти, който нямаш нищо на тоя свят, освен името, опетнено от баща ти, както сам се изрази, искаш ръката на скъпата ми дъщеря? Нима си толкова себичен, че искаш не само да ѝ провалиш живота, но и да я завлечеш със себе си в бездната на бедността? Ленард, не вярвах, че си способен на това!

И тогава Ленард не издържа.

– Това не е истина. Не ви помолих за ръката на дъщеря ви. Помолих ви да ми я обещаете за деня, в който ще бъда достоен за нея. Но не, това е краят. Ще си тръгна, както пожелахте, но първо ще ви кажа истината. Искате да се възползвате от красотата на Джейн, за да хванете онзи еврейин. Изобщо не мислите за щастието ѝ, искате само да си осигурите парите му. Тя не е силен характер и е възможно да постигнете целта си, но да знаете, че няма да е за добро. Вие, които дължите всичко на нашето семейство, ни отхвърляте сега, когато сме в нужда, обръщате се срещу мен и ме лишавате от единственото, което

ми е останало. Като прекратявате отношения, които са всеизвестни, вие ме стъпквате още по-дълбоко в калта. Така да бъде, но в едно съм сигурен – ще си получите заслуженото за това и ще дойде време, когато дълбоко ще съжалявате за начина, по който се отнесохте с дъщеря си и с мен в най-тежкия ми миг. Довиждане.

След тези думи той се обърна и си тръгна.